

2009/00277
Hof Den Haag

AWR 8 en 67d

Geen grove schuld bij bijstand door deskundige adviseur

Toelichting minister van 30 maart 2010 nr. DGB 2010-1962, n.a.v. uitspraak Hof Den Haag van 16 februari 2010, nr. 2009/00277

Mevrouw A was in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met erflater. Erflater overleed in juli 2003. Erfgenamen waren de echtgenote en hun twee zonen, waaronder belanghebbende (B). In de successieaangifte is de eigen woning aangegeven voor € 672 956. Dit betreft de waarde volgens de in 2001 ter zake van de woning afgegeven WOZ-beschikking voor het tijdvak 2001 t/m 2004, met als waardepeildatum 1 januari 1999. Met als dagtekening 28 februari 2005 reikte de gemeente een WOZ-beschikking uit waarin de waarde van de woning is gesteld op € 1 229 431. In maart 2005 laat de inspecteur B weten dat hij, gelet op die vastgestelde waarde een (primitieve) aanslag met vergrijpboete zal opleggen.

In geschil is of aan B terecht en tot het juiste bedrag een vergrijpboete is opgelegd.

Rechtbank

De boete is terecht opgelegd. B voerde aan dat de aangifte was ingediend in de verwachting dat de inspecteur wel zou reageren op de aangegeven waarde eigen woning. Met het maken van een dergelijk voorbehoud heeft B niet voldaan aan zijn verplichtingen zoals verwoord in art. 8, lid 1 aanhef en onderdeel a AWR.

Hof

In hoger beroep oordeelt het hof anders. Bij de parlementaire behandeling van art. 67d AWR is bewust ervoor gekozen het opleggen van een vergrijpboete bij een primitieve aanslag te beperken tot gevallen waarin sprake is van opzet en dus niet op te leggen in gevallen waarin sprake is van grove schuld. Tijdens de behandeling is de term opzet door de regering omschreven als gevallen van fraude en zwendel, later nog geconcretiseerd in listigheid, valsheid en samenspanning. De wetgever heeft bij de formulering van genoemde bepaling ervoor gekozen aan te sluiten bij de intentie van de belastingplichtige. Aansluitend bij de strafrechtelijke termen moet sprake zijn van 'boos' opzet. De belastingplichtige moet zich bewust zijn van zijn gedrag, om tot opzet te kunnen komen.

Bij de beoordeling van het geschil gelden de volgende uitgangspunten. Indien een belastingplichtige zich laat bijstaan door een adviseur die hij voor voldoende deskundig mocht houden en aan wiens zorgvuldige taakvervulling hij niet behoefde te twijfelen, is er geen aanleiding tot het stellen van de algemene eis dat de belastingplichtige zich ter voorkoming van fouten ook zelf in de inhoudelijke aspecten van op hem toepasselijke belastingregelingen verdiept (Hoge Raad nr. 07/12891). Reeds hierom kan een belastingplichtige in zo'n geval geen grove schuld en al helemaal geen (voorwaardelijk) opzet ter zake van het niet-betalen van belasting worden verweten alleen omdat hij aan hem toegezonden relevante stukken doorzendt naar zijn deskundige adviseur zonder daarvan zelf kennis te nemen. Er kan niet worden geoordeeld dat B in redelijkheid moest twijfelen aan de fiscale aanvaardbaarheid van de mededelingen of adviezen van de adviseur.

Het hof acht de inspecteur niet geslaagd in het bewijs dat B bij het doen van de aangifte het oogmerk had een onjuiste aangifte te doen en evenmin dat B bij het doen van de aangifte willens en wetens de aanmerkelijk kans heeft aanvaard dat de aangifte onjuist zou zijn. De uitspraak van de rechtbank wordt vernietigd.

De minister laat weten af te zien van het instellen van cassatieberoep. Ter toelichting deelt hij het volgende mee.

De onderhavige vergrijpboete is opgelegd op basis van art. 67d AWR. Voor het opleggen van die boete bij een primitieve aanslag dient sprake te zijn van

(voorwaardelijke) opzet aan de zijde van B. In casu staat vast dat B zich heeft laten bijstaan door een voldoende deskundige adviseur. Het door het hof gestelde in r.o. 5.3. komt overeen met het arrest van de Hoge Raad van 13 februari 2009, nr. 07/12891, BNB 2009/114, waardoor niet kan worden volgehouden dat het hof op dit punt blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting.

Voor zover in de uitspraak van het hof besloten zou liggen dat B zich dan in het geheel niet, ook niet marginaal, met de juistheid van de onderhavige aangifte voor het recht van successie bezig hoeft te houden, onderschrijf ik die opvatting niet. Echter ook bij een door B uit te voeren marginale toetsing acht ik niet onverdedigbaar, dat B kon menen met het aangeven van de WOZ-waarde te kunnen volstaan. Deze waarde gold immers voor het tijdvak 2001 t/m 2004, waarbinnen het overlijden van de erflater heeft plaatsgevonden. Het voert mijns inziens te ver om te kunnen stellen dat het destijds niet van toepassing zijn van de WOZ-waarde voor het recht van successie als van algemene bekendheid dient te worden aangemerkt.

Van een eventuele verwijzing na een in dezen ingesteld beroep in cassatie in verband met de ontoereikende motivering door het hof valt dan ook uiteindelijk naar mijn inschatting geen resultaat te verwachten. Daarbij dient te worden bedacht dat het in dezen geldende wettelijke vereiste van (voorwaardelijke) opzet immers een zware (dis)kwalificatie betreft.

Op de voormelde gronden heb ik dan ook afgezien van het instellen van beroep in cassatie.